

◆ SpyWare چیست ؟

شنبه ۲۷ آبان ۱۳۸۵

اینترنت با سرعتی باورنکردنی همچنان به رشد خود ادامه می دهد و این پدیده نسبتاً جدید بشریت مورد توجه تمامی افراد و سازمان ها با اهداف مثبت و منفی قرار گرفته است. استفاده از اینترنت برای آگهی های تجاری و بازرگانی از جمله موارد فوق است . در صورتی که فرآیند پخش آگهی های تجاری با آگاهی و رضایت استفاده کننده اینترنت باشد، نمی توان چندان بر آن خرده گرفت ولی در صورتی که فرآیند فوق بدون آگاهی و یا کسب مجوز کاربران انجام شده و با نصب یک برنامه ناخواسته از سیستم های آنان برای ارسال آگهی های تجاری استفاده شود ، حریم خصوصی کاربران در معرض تهدید قرار گرفته و این موضوع می تواند پیامدهای بمراتب خطرناکتری را بدنبال داشته باشد و آن زمانی است که اینگونه نرم افزارها از محدوده وظایف خود تعدی نموده و اقدام به جمع آوری و ارسال اطلاعات شخصی کاربران ، بدون آگاهی و رضایت آنان می نمایند. ما امروزه شاهد تولد نسل جدیدی از نرم افزارهای جاسوسی می باشیم که از آنان با نام **Spyware** یاد می گردد . نصب اینگونه نرم افزارهای ناخواسته ، مسائل متعددی را برای کاربران بدنبال خواهد داشت .

SpyWare چیست ؟

Spyware، نرم افزاری است که اقدام به جمع آوری اطلاعات شخصی بدون آگاهی و یا

اجازه کاربران می نماید. اطلاعات جمع آوری شده می تواند شامل لیست سایت های مشاهده

شده توسط کاربر و یا اطلاعات بمراتب حساس تری نظیر نام و رمز عبور باشد . به این نوع

برنامه ها **adware** نیز گفته می شود . نرم افزارهای فوق پس از نصب بر روی کامپیوتر ، قادر

به ارسال آگهی های تجاری **pop-up**، هدایت مرورگر به وب سایت هائی خاص ، ارسال

لیست سایت های مشاهده شده توسط کاربر و یا مانیتورینگ عملکرد کاربران در زمان اتصال

به اینترنت می باشند. برخی از برنامه های **Spyware**، قادر به ردیابی و تشخیص اطلاعات

تایپ شده از طریق صفحه کلید نیز می باشند . با توجه به انجام پردازش های اضافی توسط

اینگونه نرم افزارها ، سیستم های کاربران کند و کارائی آنان بطرز محسوسی کاهش خواهد

یافت . در صورت دریافت موزیک از طریق برنامه های اشتراک فایل ، بازی های رایگان از

سایت های ناامن و یا سایر نرم افزارها از منابع ناشناخته ، شرایط لازم به منظور نصب اینگونه

نرم افزارها و در نهایت آلودگی سیستم فراهم می گردد .

نحوه تشخیص Spyware

علائم زیر می تواند نشاندهنده نصب Spyware بر روی یک کامپیوتر باشد:

- نمایش مستمر پنجره های pop-up آگهی
- هدایت ناخواسته کاربران به وب سایت هائی که هرگز نام آنان در مرورگر تایپ نشده است .

- نصب Toolbars جدید و ناخواسته در مرورگر وب
- تغییر ناگهانی و غیرمنتظره صفحه اصلی مرورگر (home page)
- تغییر موتور جستجوی مرتبط با مرورگر پس از کلیک بر روی دکمه Search همراه

مرورگر

- عدم عملکرد صحیح برخی کلیدها در مرورگر (نظیر کلید Tab زمانی که بر روی

فیلدهای یک فرم حرکت می شود)

• نمایش تصادفی پیام های خطاء

• کاهش ملموس سرعت کامپیوتر در زمان فعال نمودن برنامه ها و یا انجام عملیاتی

خاص (ذخیره فایل ها و ...)

• فعال شدن مرورگر و بدنبال آن وب سایت های آگهی بدون انجام عملیاتی خاص توسط

کاربر

• عدم کارکرد صحیح لینک های همراه یک برنامه

• توقف ناگهانی و غیرمنتظره مرورگر وب

• عدم عملکرد صحیح برخی از عناصر سیستم عامل و یا سایر برنامه ها

نحوه پیشگیری از نصب **Spyware**

• عدم کلیک بر روی لینک های موجود در پنجره های **pop-up** . با توجه به این

که پنجره های **pop-up** اغلب محصول و یا نوع خاصی از **Spyware** می باشند ،

کلیک بر روی آنان می تواند باعث نصب یک نرم افزار **Spyware** گردد . برای بستن

این نوع پنجره ها از آیکون "X" در **titlebar** استفاده گردد (در مقابل لینک **close**

همراه پنجره) .

• پاسخ منفی به سوالات ناخواسته : در صورت برخورد با جعبه های محاوره ای که

درخواست اجرای یک برنامه را نموده و یا قصد انجام عملیات خاص دیگری را دارند

، همواره گزینه **NO** و یا **Cancel** انتخاب گردد. در موارد خاص می توان از آیکون

"X" موجود در **titlebar** استفاده نمود.

• دقت لازم در خصوص دریافت نرم افزارهای رایگان از اینترنت : سایت های

زیادی اقدام به ارائه **Toolbar** های سفارشی و یا ویژگی های خاص دیگری می

نمایند . تا زمانی که نسبت به ایمن بودن این نوع سایت ها اطمینان حاصل نشده است

، نمی بایست فایل و یا برنامه ای را از طریق آنان **Download** نمود .

• نظیر ویروس های کامپیوتری ، لینک های موجود در نامه های الکترونیکی ممکن

است اهداف سودمندی را دنبال نموده و نصب **Spyware** بر روی سیستم شما را

بدنبال داشته باشند . عدم کلیک بر روی لینک های موجود در **Email** که ادعای ارائه

یک نرم افزار **Anti-Spyware** را دارند

علاوه بر موارد فوق و خصوصا" در مواردی که احساس می شود بر روی کامپیوتر **Spyware**

نصب شده است و قصد داشته باشیم عملکرد آن را به حداقل مقدار خود برسانیم می توان

عملیات زیر را انجام داد:

• اعمال محدودیت در رابطه با پنجره های **Pop-up** و کوکی از طریق تنظیمات

برنامه مرورگر : پنجره های **pop-up** توسط نوع خاصی از اسکریپت ها و یا

محتویات فعال (اپلت های جاوا ، کنترل های اکتیوایکس) ایجاد می گردند . با تنظیم

مناسب پارامترهای برنامه مرورگر، می توان محدودیت لازم در اجرای اسکریپت ها ،

اپلت های جاوا ، کنترل های اکتیو ایکس و تعداد پنجره های **pop-up** را اعمال نمود

. عملکرد برخی از کوکی ها مشابه **Spyware** می باشند ، چراکه از طریق آنان

مشخص خواهد شد که شما چه وب سایت هائی را مشاهده نموده اید . با تنظیم

پارامترهای برنامه مرورگر می توان محدودیت لازم در خصوص ایجاد کوکی ها را اعمال

نمود.

نحوه حذف Spyware

• اجرای یک برنامه ضد ویروس و پویس کامل کامپیوتر : برخی از نرم افزارهای

آنتی ویروس قادر به یافتن و حذف برنامه های Spyware می باشند .

• اجرای یک برنامه معتبر که مختص حذف Spyware طراحی شده است .

تعداد زیادی از تولیدکنندگان محصولات را به منظور شناسائی و حذف برنامه های

Spyware ، ارائه داده اند .

SpySweeper, PestPatrol, LavaSoft's Adaware, Webroot's

Spybot Search and Destroy ، نمونه هائی در این زمینه می باشند